

DECIZIE

03 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Mariana Pitic
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Rodicăi Slonovschi împotriva
Primăriei satului Vîsoca, raionul Soroca cu privire la înlăturarea obstacolelor și
repartizarea în natură a cotei de teren echivalent

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca și menținută hotărârea
Judecătoriei Soroca din 06 mai 2015 prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 12 ianuarie 2015, Rodica Slonovschi a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei satului Vîsoca, raionul Soroca cu privire la înlăturarea obstacolelor
și repartizarea în natură a cotei de teren echivalent.

În motivarea acțiunii a invocat că dânsa, prin certificatul de moștenitor legal din
09 decembrie 2013, a devenit moștenitor al averii tatălui său Constantin Gorciac,
decedat la 12 iulie 2002.

Remarcă că averea succesorală pentru care i s-a eliberat certificatul dat constă din
terenurile agricole situate în extravilanul sat. Vîsoca, r-nul Soroca în mărime de
1,2638 ha, cu bonitatea de 68,20 grade și nr. cadastral 3450201319 și 0,0863 ha, cu
bonitatea de 81 grade, cu nr. cadastral 3450206390.

Susține că terenurile au aparținut defunctului în baza titlurilor de autentificare a
dreptului deținătorului de teren din 08 septembrie 2000, eliberate de Primăria
sat. Vîsoca, înregistrate în Registrul bunurilor imobile la 03 decembrie 2000. Iar
certificatul de moștenitor legal, a fost înregistrat la OCT Soroca în Registrul bunurilor
imobile la 09 decembrie 2013.

Explică că începând cu anul 2000, din momentul când tatălui ei i s-a atribuit cota
de teren, în comun au prelucrat suprafața dată de sine stătător și au achitat impozitul
funciar regulat.

Afirmă că ulterior, a aflat că deține cota de teren în alt lan decât cel prevăzut de planul grafic, motiv din care s-a adresat de mai multe ori la Primăria din localitate de a-i atribui cota de teren moștenită de la tatăl ei Constantin Gorceac, conform planului grafic din Primărie, dar de fiecare dată a rămas nesatisfăcută de răspunsurile acordate. Timp de 2 ani de zile, nu mai deține cota de teren echivalent moștenită de la tatăl ei, dar pentru această suprafață de teren regulat achita impozitul funciar.

Consideră că în speță sunt aplicabile prevederile art. 12 alin. (6) Cod funciar, în conformitate cu care autentificarea dreptului de proprietate asupra cotei de teren echivalent se face în baza hotărârii autorităților administrației publice locale prin eliberarea unui titlu ce confirmă acest drept și art. 13 alin. (7) din același cod, în temeiul căruia Primăria satului (comunei), sau orașului eliberează titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru fiecare teren, înregistrează proprietarii terenurilor în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri și la cererea deținătorului de teren stabilește hotarele terenului în natură (pe loc).

Obiectează că organele locale, încălcându-și obligațiile de eliberare a unor acte de proprietate valabile și de înregistrare a drepturilor de proprietate în baza respectivelor acte, au lipsit-o și de posibilitatea de a beneficia de prevederile art. 14 alin. (1) Cod funciar, potrivit cărora, terenurile dobândite în proprietate privată se transmit prin moștenire în modul stabilit de legislația în vigoare.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 166-167 CPC, art. 12, 14 Cod funciar.

Solicită obligarea Primăriei satului Vîsoca, raionul Soroca să înlătore obstacolele create și să-i repartizeze în natură cota de teren echivalent pe care a moștenit-o de la tatăl său, cu numărul cadastral 3450201319, cu suprafața de 1,2638 ha, în lanul 3450201, în corespundere cu partea grafică și a registrului deținătorilor de terenuri.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 08 aprilie 2015, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii proprietarii terenurilor de pământ din lanul 3450201, situat în extravilanul satului Vîsoca raionul Soroca, reieșind din datele Registrului bunurilor imobile.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 06 mai 2015, a fost admisă acțiunea și obligată Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca să stabilească hotarele terenului în natură (pe loc) care aparține Rodicăi Slonovschi în urma transmiterii prin moștenire, cu numărul cadastral 34500201319, suprafața de 1,2638 ha, în corespundere cu proiectul de organizare a teritoriului aprobat de Primărie și planul terenului înregistrat în cadastru.

A fost încasat de la Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca în beneficiul Rodicăi Slonovschi cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în sumă de 100 lei și pentru asistență juridică în sumă de 3000 lei, iar în total suma de 3100 lei.

A fost încasat de la Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca în beneficiul Statului cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea și chemarea părților în judecată în sumă de 259,16 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 01 octombrie 2015, a fost restituit apelul declarat de Rodica Slonovschi.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015, a fost respins recursul declarat de Rodica Slonovschi și menținută încheierea Curții de Apel Bălți din 01 octombrie 2015.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2016, a fost respins apelul declarat de Primăria sat. Vîsoca, r-nul Soroca reprezentată de avocatul Vitor Felișcan și menținută hotărârea primei instanțe.

La 30 mai 2016, prin intermediul Oficiului Poștal, Primăria sat. Vîsoca, r-nul Soroca a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată, sau depusă cu omiterea termenului.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, considerându-le ilegale și neîntemeiate.

Obiectează că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat eronat legea.

În acest sens, explică că nu au fost aplicate dispozițiile art. 130 alin. (3) CPC și dispozițiile art. 130 alin. (1) CPC. Invocă că la materialele dosarului lipsește titlul de autentificare a deținătorului de teren din 08 septembrie 2000, eliberat pe numele lui Constantin Gorciag în baza căruia a moștenit Rodica Slobovschi, titlul dat fiind menționat în certificatul de moștenitor legal din 09 decembrie 2013. Consideră că acest înscris este important pentru soluționarea justă a pricinii și constatarea circumstanțelor importante deoarece în titlu în mod obligatoriu se arată adiacenții (vecinii) și parametrii lotului etc.

Mai menționează că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat dispozițiile art. 100 alin. (1) CPC, instanța de apel în pct. 44 din decizia motivată atestă expedierea doar a cererii de chemare în judecată în volum de 2 file, pe când norma cuprinsă în art. 100 alin.(1) CPC instituie clar obligativitatea comunicării cererii de chemare în judecată și a actelor de procedură. În acest aspect relevă că cererea de chemare în judecată nu se comune doar din 2 file, dar conține încă cel puțin 8 înscrisuri prezentate de reclamant în susținerea poziției sale.

Nu este de acord cu soluția instanțelor ierarhic inferioare deoarece un grup mare de săteni, deținători de teren, prin hotărâre vor fi obligați să renunțe la terenurile pe care le dețin actualmente, la livezile și grădinile pe care le cultivă de-a lungul anilor.

Explică că Rodica Slonovschi a acceptat și a tolerat mai mulți ani la rând situația de fapt, și mișcarea hotarelor, în mod firesc impune strămutarea în lanț a hotarelor de teren pentru toți adiacenți.

Indică că dacă sectorul ce aparține Rodicăi Slonovschi este amplasat greșit, atunci aceasta a tolerat timp de 13 ani această situație, deoarece tatăl ei Constantin Gorciac a decedat la 12 iulie 2002, fapt confirmat prin certificatul de moștenitor legal și având calitatea de moștenitor putea și trebuia să cunoască despre faptul că i-a fost lezat dreptul ori există pericolul încălcării acestui drept, mai ales că a intrat în posesia terenului, folosindu-l conform destinației. Iar ca urmare a toleranței din partea intimatei, vecinii au sădit livezi, fapt ce se confirmă prin mai multe probe, inclusiv declarațiile reprezentantului intervenientului accesoriu Anatolie Procopii, care a explicat că de 16 ani deține terenurile în câmpul nominalizat, unde are sădite livezi, în caz de vor fi strămutate terenurile, atunci cu cotele vor trece la vecini, cât și potrivit procesului-verbal al Adunării cotașilor unde se anunță despre încălcarea drepturilor celorlalți cotași în cazul admiterii acțiunii reclamantei.

Consideră că nu este corectă constatarea instanței de apel expusă în pct. 50 din decizia motivată referitor la depunerea în termen a cererii.

Având în vedere prevederile art. 272 alin. (1) Cod civil, susține că începând cu 12 iulie 2002, data decesului lui Constanin Gorciac, Rodica Slonosvchi se folosește de terenul ce a aparținut tatălui ei, iar certificatul de moștenitor legal a fost eliberat peste 11 ani, aceasta dând dovadă de rea-credință invocând că abia recent a fost lezată în drept.

Studiind materialele dosarului Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de către Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) și (2) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Raportând la caz prevederile legale suscitade, se constată cu certitudine că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 11 martie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 23 vol. II).

Este cert și faptul că copia deciziei instanței de apel redactată integral a fost recepționată de către reprezentantul Primăriei sat. Vîsoca, r-nul Soroca la data de 15 martie 2016, ce se confirmă atât prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 25), cât și de însuși recurent în cererea de recurs (f. d. 29-32 vol. II).

Cu toate acestea recursul a fost depus numai la 30 mai 2016, adică peste termenul de 2 luni, prevăzut de art. 434 CPC,

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Ca urmare, în speță, termenul de declarare a recursului a început să curgă din data de 16 martie 2016, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei contestate, ultima zi de depunere a cererii de recurs fiind 14 mai 2016.

Or, conform art. 263 Cod civil, care reglementează calcularea termenelor de un an și de o lună, statuează că dacă termenele de un an și de o lună se calculează fără a se ține cont de curgerea lui neîntreruptă, se consideră că *luna are 30 de zile* și anul—365 de zile.

Instanța de recurs reține ca lipsit de suport legal argumentul invocat de recurentul Primăria sat. Vîsoca, r-nul Soroca, precum că la 13 mai 2016, adică în interiorul termenului de 2 luni, a fost depusă cererea de recurs prealabilă împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2016.

Or, cererea de recurs menționată a fost restituită prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 mai 2016 pe motiv că aceasta nu corespundea prevederilor art. 437 CPC, fiind nemotivată.

Mai mult că în încheierea din 23 mai 2016 a fost atenționat că restituirea cererii de recurs nu împiedică declararea repetată a recursului după înlăturarea neajunsului, *însă cu respectarea celorlalte reguli stabilite de lege pentru declararea lui*.

Ca consecință, termenul de 2 luni de declarare a recursului, care conform alin. (2) art. 434 CPC, este unul de decădere și nu poate fi restabilit, urma a fi respectat întocmai de către recurentul Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca.

La acest segment se va reitera că o astfel de soluție este compatibilă și cu respectarea standardelor inserate în Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor

Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată, chiar și cu o singură zi, a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanțele de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Ponomaryov contra Ucrainei din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca, ca tardiv.

Având în vedere că instanța de recurs nu s-a pronunțat pe fondul recursului depus de Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca, este inoportun de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Primăria satului Vîsoca, raionul Soroca împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Rodicăi Slonovschi împotriva Primăriei satului Vîsoca, raionul Soroca cu privire la înlăturarea obstacolelor și repartizarea în natură a cotei de teren echivalent.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Mariana Pitic

Ala Cobăneanu